

UDC 378.018.8:33-051

DOI: 10.34671/SCH.NBR.2020.0401.0006

РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕРЕВІРКИ АВТОРСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

© 2020

ORCID: 0000-0003-2667-6589

Кірдан Олександр Петрович, кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економіки та соціально-поведінкових наук
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(20300, Україна, Умань, вулиця Садова, 2, e-mail: kirdan_alex@ukr.net)

Анотація. У статті представлено результати експериментальної перевірки авторської педагогічної системи професійної підготовки майбутніх економістів та ефективність організаційно-педагогічних умов її забезпечення. Апробація структурно-функціональної моделі партнерської взаємодії здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та підприємства-стейкхолдера за виокремлених організаційно-педагогічних умов включала реалізацію мотиваційного, організаційно-змістового, діяльнісного і оцінювально-результативного блоків. Результати, отримані на констатувальному етапі, підтвердили припущення щодо переважання достатнього та середнього рівнів якості професійної підготовки магістрантів – майбутніх економістів. Аналіз за допомогою χ^2 -критерію Пірсона не виявив статистично значимих розбіжностей між виділеними експериментальними і контрольними групами, що підтвердило їх однорідність за складом. На формуальному етапі педагогічного експерименту експериментально перевірено робочі гіпотези, концептуальні положення, педагогічну систему забезпечення якості професійної підготовки майбутніх економістів шляхом посилення партнерської взаємодії в освітньому процесі здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та підприємств-стейкхолдерів; апробовано організаційно-педагогічні умови успішного функціонування структурно-функціональної моделі педагогічної системи. Аналіз ефективності реалізації моделі і сукупності організаційно-педагогічних умов відбувся за допомогою порівняння результатів на констатувальному та формуальному етапах. Сформована експертна група зафіксувала позитивну динаміку розподілу магістрантів за рівнями якості їх професійної підготовки у всіх експериментальних групах протягом педагогічного експерименту. Статистичний аналіз із застосуванням χ^2 -критерію Пірсона показав значимі відмінності між контрольними та експериментальними групами на формуальному етапі. Зроблено висновок, що реалізована на практиці модель партнерської взаємодії в освітньому процесі здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та підприємств-стейкхолдерів довела свою ефективність і доцільність застосування в сукупності зі всіма виокремленими організаційно-педагогічними умовами.

Ключові слова: педагогічний експеримент, констатувальний та формуальний етапи, організаційно-педагогічні умови, професійна підготовка, майбутні економісти, якість професійної підготовки, авторська педагогічна система, структурно-функціональна модель.

RESULTS OF THE EXPERIMENTAL INSPECTION OF THE AUTHOR'S PEDAGOGICAL SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE ECONOMISTS

© 2020

Kirdan Oleksandr Petrovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Economics and Social-Behavioral Sciences,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University
(20300, Ukraine, Uman, Sadova street, 2, e-mail: kirdan_alex@ukr.net)

Abstract. The article presents the results of experimental verification of the author's pedagogical system of training of future economists and the effectiveness of organizational and pedagogical conditions for its provision. Methods used: empirical: conversation, observation, questioning, questioning, testing, self-evaluation, peer review method, pedagogical experiment (ascertaining and formative stages); statistical: methods of mathematical statistics for the analysis of experimental data, determining the reliability of the obtained. The testing of the structural-functional model of partnership interaction between higher education applicants, higher education institutions and stakeholder enterprises under separate organizational and pedagogical conditions included the implementation of motivational, organizational, content, activity and evaluation and performance blocks. The results obtained at the ascertaining stage confirmed the assumption that the future economists would exceed the sufficient and average levels of quality training for undergraduates. It is stated that in the control and experimental groups there are practically no applicants for higher education, in which the criteria are formed at a low level. Analysis, using Pearson's χ^2 test, revealed no statistically significant differences between the experimental and control groups, which confirmed their homogeneity in composition. At the formative stage of the pedagogical experiment, the working hypotheses, conceptual provisions, pedagogical system of quality assurance of future economists' training were experimentally tested by enhancing the partnership cooperation in the educational process of higher education applicants, higher education institution and employer-stakeholder; organizational and pedagogical conditions for successful functioning of the structural and functional model of the pedagogical system were tested. The analysis of the effectiveness of the model implementation and the set of organizational and pedagogical conditions was made by comparing the results at the ascertaining and formative stages according to the four distinguished criteria for assessing the quality of training of future economists. The formed expert group recorded the positive dynamics of the distribution of undergraduates by the quality levels of their vocational training in all experimental groups during the pedagogical experiment. Statistical analysis, using Pearson's χ^2 test, revealed significant differences between the control and experimental groups at the formative stage. It is concluded that the model of partnership interaction in the educational process of higher education applicants, higher education institutions and stakeholder enterprises has been put into practice and proved to be effective and expedient to be used in combination with all the distinct organizational and pedagogical conditions.

Keywords: pedagogical experiment, ascertaining and formative stages, organizational and pedagogical conditions, professional training, future economists, quality of professional training, author's pedagogical system, structural and functional model.

РЕЗУЛЬТАТЫ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ ПРОВЕРКИ АВТОРСКОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ЭКОНОМИСТОВ

© 2020

Кирдан Александр Петрович, кандидат экономических наук, доцент,
заведующий кафедры экономики и социально-поведенческих наук
Уманский государственный педагогический университет имени Павла Тычины
(20300, Украина, Умань, улица Садовая, 2, e-mail: kirdan_alex@ukr.net)

Аннотация. В статье представлены результаты экспериментальной проверки авторской педагогической системы профессиональной подготовки будущих экономистов и эффективности организационно-педагогических условий ее обеспечения. Апробация структурно-функциональной модели партнерского взаимодействия соискателей высшего образования, учреждения высшего образования и предприятия-стейкхолдеров за выделенных организационно-педагогических условий включала реализацию мотивационного, организационно-содержательного, деятельностного и оценочно-результативного блоков. Результаты, полученные на констатирующем этапе, подтвердили предположение о преобладании достаточного и среднего уровней качества профессиональной подготовки магистрантов – будущих экономистов. Анализ с помощью χ^2 -критерия Пирсона не выявил статистически значимых различий между выделенными экспериментальными и контрольными группами, что подтвердило их однородность по составу. На формирующем этапе педагогического эксперимента проверено рабочие гипотезы, концептуальные положения, педагогическую систему обеспечения качества профессиональной подготовки будущих экономистов путем усиления партнерского взаимодействия в образовательном процессе магистрантов, высшего учебного заведения и предприятий-стейкхолдеров; апробированы организационно-педагогические условия успешного функционирования структурно-функциональной модели педагогической системы. Анализ эффективности реализации модели и совокупности организационно-педагогических условий происходил посредством сравнения результатов на констатирующем и формирующем этапах педагогического эксперимента. Сформированная экспертная группа зафиксировала положительную динамику распределения магистрантов по уровням качества их профессиональной подготовки во всех экспериментальных группах. Статистический анализ с применением χ^2 -критерия Пирсона показал значимые различия между контрольными и экспериментальными группами на формирующем этапе. Сделан вывод, что реализованная в образовательном процессе модель партнерского взаимодействия магистрантов, высшего учебного заведения и предприятий-стейкхолдеров доказала свою эффективность и целесообразность применения в совокупности со всеми выделенными организационно-педагогическими условиями.

Ключевые слова: педагогический эксперимент, констатирующий и формирующий этапы, организационно-педагогические условия, профессиональная подготовка, будущие экономисты, качество профессиональной подготовки, авторская педагогическая система, структурно-функциональная модель.

ВВЕДЕННЯ

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Нині проблема забезпечення якості професійної підготовки майбутніх економістів набуває актуальності у контексті самооцінювання закладами вищої освіти власних освітніх програм як складника нового механізму акредитації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких розглядалися аспекти цієї проблеми і на яких обґрунтовується автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У дослідженнях вітчизняних науковців схарактеризовано низку актуальних питань професійної підготовки економістів. Так О. Грибанова дослідила процес формування соціальної компетентності майбутніх економістів у процесі професійної підготовки в коледжі [1]. У дисертаційній роботі Т. Столяренко досліджено процес формування готовності майбутніх економістів до прогностичної діяльності засобами інформаційно-комунікаційних технологій [2]. У 2016 р. Г. Ковальчук захищено вагому докторську дисертаційну роботу на тему: «Теоретико-методичні засади технологій навчання економічних дисциплін в системі неперервної освіти» [3]. У дисертаційній роботі І. Белкінін досліджено педагогічні умови використання ділових ігор у професійній підготовці менеджерів маркетингових комунікацій у вищому навчальному закладі [4]. Формування ціннісного ставлення до професійної діяльності майбутніх економістів у процесі вивчення фахових дисциплін стало предметом наукового пошуку Г. Тимошук [5]. У ґрунтовній дисертаційній роботі Ю. Ткач схарактеризувала теоретичні і методичні засади фундаменталізації професійної підготовки майбутніх економістів [6]. У попередніх дослідженнях ми проаналізували стан професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти [7], схарактеризували авторську концепцію та педагогічну систему професійної підготовки майбутніх економістів [8].

Обґрунтування актуальності дослідження. Суттєве практичне значення досліджуваної нами проблеми

спонукало до впровадження у процес професійної підготовки магистрантів – майбутніх економістів авторської педагогічної системи, що структурно і функціонально передбачає посилення партнерської взаємодії здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та підприємств-стейкхолдерів.

МЕТОДОЛОГІЯ

Формування цілей статті. Мета статті – експериментально перевірити результативність авторської педагогічної системи професійної підготовки майбутніх економістів та ефективність організаційно-педагогічних умов її забезпечення.

Постановка завдань. Експериментально перевірити результативність організаційно-педагогічних умов педагогічної системи професійної підготовки майбутніх економістів; апробувати структурно-функціональну модель педагогічної системи професійної підготовки майбутніх економістів.

Методи, методики та технології, що використовувалися. Методи, що використовувалися: емпіричні: бесіда, спостереження, анкетування, опитування, тестування, самооцінювання, метод експертної оцінки, педагогічний експеримент (констатувальний та формувальний етапи); статистичні: методи математичної статистики для аналізу експериментальних даних, визначення достовірності отриманих.

РЕЗУЛЬТАТИ

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. На етапі здійснення пілотажного етапу експерименту було досліджено стан професійної підготовки майбутніх економістів у закладах вищої освіти та окреслено основні проблеми, а саме: ширше залучати до викладання у закладах вищої освіти фахівців-практиків та роботодавців; своєчасно оновлювати інформаційне, матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу; привести зміст освітніх програм та навчальних планів до потреб майбутньої професійної діяльності; використовувати інноваційні форми, інтерактивні технології та активні методи викладання та навчання; увести наскрізну прак-

тичну підготовку, елементи дуальної форми здобуття освіти / дуального навчання [7].

Результати та аналіз пілотажного етапу експерименту актуалізували необхідність створення педагогічної системи професійної підготовки майбутніх економістів, базованої на забезпеченні якості шляхом посилення партнерської взаємодії здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та роботодавця-стейкхолдера, а також впровадження структурно-функціональної моделі її функціонування і дотримання організаційно-педагогічних умов.

З метою підтвердження ефективності впровадження авторської педагогічної системи професійної підготовки майбутніх економістів, було створено контрольні та експериментальні групи. До формуального експерименту було залучено 331 магістрантів денної та заочної форм навчання. Розрахунок чисельності вибірки здобувачів вищої освіти здійснено на основі рекомендацій Е. Штульмана, з погляду якого, педагогічні експерименти, присвячені проблемам навчання, зокрема, перевірки дієвості авторських методик, визначено як дидактичні або частково методичні. Е. Штульман вказав, що обсяг контрольної та експериментальної груп для проведення паралельного педагогічного експерименту має становити не менше 24 осіб в кожній групі, оскільки за умовами математичної статистики після цієї цифри починається повторення результатів [9, с. 64]. У дослідженні «Методи досліджень у професійній педагогіці» А. Киверялг знаходимо аналогічні рекомендації щодо чисельності вибірок [10]. Тому вибірка є достатньою за кількістю для отримання достовірних результатів. Всього в організованому нами педагогічному експерименті взяли участь 331 магістрант закладів вищої освіти, 36 науково-педагогічних та адміністративно-управлінських працівників ЗВО та 12 представників підприємств-стейкхолдерів. Задля об'єктивного проведення формуального етапу експерименту було залучено контрольні групи та експериментальні групи магістрантів із терміном навчання 1 рік 4 місяці. Відповідно до обраного нами експериментального плану, в контрольній групі освітній процес відбувався у традиційній формі, в експериментальній – впроваджувалась розроблена нами структурно-функціональна модель та організаційно-педагогічні умови, що дозволило порівняти рівень якості професійної підготовки на початку та в кінці експерименту. На наш погляд, такий експериментальний план найбільш достовірний та валідний й відповідає досліджуваній проблемі.

Для оцінки якості підготовки магістрантів під час реалізації моделі партнерської взаємодії нами було використано метод експертних оцінок. До складу експертної групи входили викладачі закладів вищої освіти (допущені до процесу викладання фахових дисциплін, керівники практики), представники адміністративно-управлінського складу ЗВО, керівники та провідні фахівці роботодавців-стейкхолдерів. Експериментальна робота із залученням роботодавців-стейкхолдерів до організації освітнього процесу дозволила нам підтвердити універсальність і дієвість наших пропозицій щодо посилення партнерської взаємодії, а також встановити її вплив на якість підготовки магістрантів. Завданнями експертної групи були: незалежна оцінка отриманих діагностичних результатів; фіксація змін; узагальнення отриманих діагностичних результатів і складання на їх основі експертних оцінок. Констатувальний етап дослідження було проведено під час 1-го семестру навчання магістрантів, підсумковий діагностичний зріз – по завершенню практичної підготовки на другому випусковому курсі у 3-му семестрі.

Структурні компоненти (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, особистісний і діяльнісний) якості підготовки магістрантів виступатимуть критеріями ефективності реалізації розробленої нами структурно-функціональної моделі та умов її успішного функ-

ціонування. Систематизація результатів констатувального етапу дослідно-експериментальної роботи проходила на основі розроблених критеріїв оцінки. Рівень сформованості кожного з критеріїв визначався експертною комісією. Відповідно для кожного критерію виділені спеціальні показники, які дозволили визначити рівень якості професійної підготовки студентів: професійно-креативний – високий, професійно-продуктивний – середній, професійно-репродуктивний – достатній, адаптивно-репродуктивний – низький.

Аналізуючи дані зрізу на констатувальному етапі, акцентуємо, що у 5,79 % магістрантів виявлено низький рівень якості підготовки, у 39,67 % – достатній, у більшості магістрантів (50,41 %) домінує середній рівень і лише у 4,13 % виявлено високий рівень якості професійної підготовки за розробленими нами критеріями. На основі наведених даних можна констатувати, що у магістрантів – майбутніх економістів нейтральне відношення до навчальної та практичної професійної діяльності. Значна кількість магістрантів характеризуються низькою самооцінкою своїх можливостей у професійній економічній діяльності, не завжди відповідально підходять до виконання поставлених навчально-практичних завдань. В основному в магістрантів виникають труднощі у застосуванні набутих знань, умінь та навичок, упровадженні їх у практичну діяльність за фахом. Тому, все викладене вище засвідчує необхідність підвищення якості професійної підготовки, насамперед, шляхом посилення практико орієнтованості освітнього процесу. Порівнюючи результати всіх груп між собою, ми переконалися, що розподіл магістрантів за виокремленими рівнями в них приблизно однаковий. Об'єктивне підтвердження наших припущень було отримано за допомогою χ^2 -критерію Пірсона, який спрямований на виявлення істотних статистичних відмінностей між групами.

На формуальному етапі педагогічного експерименту експериментально перевірено робочі гіпотези, концептуальні положення, педагогічну систему забезпечення якості професійної підготовки майбутніх економістів шляхом посилення партнерської взаємодії в освітньому процесі здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та роботодавця-стейкхолдера; апробовано організаційно-педагогічні умови успішного функціонування структурно-функціональної моделі педагогічної системи.

Реалізація першої педагогічної умови передбачала використання інноваційних форм, видів та методів студент центрального навчання і викладання у професійній підготовці майбутніх економістів. Методичні засади професійної підготовки магістрантів – майбутніх економістів базовано на використанні технології навчання на засадах особистісної орієнтації освітнього процесу (особистісно зорієнтовані технології, технології індивідуалізації навчання); технології активізації та інтенсифікації діяльності студентів (ігрові технології, проблемне навчання, технології кейс-стаді) і технології навчання на підставі ефективності управління та організації навчального процесу (модульне навчання, кредитно-модульна технологія, модульно-рейтингова технологія, технологія дистанційного навчання) та ін., що сприяли підготовці майбутніх економістів із інноваційним типом мислення.

Реалізація другої організаційно-педагогічної умови передбачала застосування коуч-технологій у процесі виробничої практики на підприємстві, що дозволяє адаптувати освітній процес під індивідуальні особливості майбутніх економістів, зробити його ефективнішим, інтенсифікувати засвоєння магістрантами вмій та навичок, компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності. Наявність підготовлених фахівців підприємств-стейкхолдерів, які виступають в ролі наставників та керівників практики від баз проходження практики, – це найважливіший компонент в

упровадженні коуч-технологій.

Під час виробничої практики наставники-коучі проводили індивідуальні бесіди з магістрантами, виявляли труднощі, що виникають в процесі виконання професійних обов'язків, допомагали адаптуватися в колективі підприємства-стейкхолдера, мотивували до самостійного виконання всього обсягу робіт, при цьому вносячи необхідні корективи. У цілому, застосування коуч-технологій наставниками дозволило сформулювати в магістрантів відповідальне відношення до практичної діяльності на базі підприємства-стейкхолдера і позитивне ставлення до майбутньої професійної діяльності. Узагальнюючи вищевикладене, зазначимо, що реалізація даної педагогічної умови дозволила вибудувати партнерську взаємодію з підприємствами-стейкхолдерами, організувати систему неперервної професійної підготовки в умовах ступеневої освіти з наступним працевлаштуванням, підвищити якість професійної підготовки випускників-економістів, затребуваних на ринку із набутими компетентностями, що відповідають вимогам роботодавців.

Реалізація третьої організаційно-педагогічної умови – формування ціннісного ставлення здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної економічної діяльності упроваджувалась за допомогою таких заходів, що реалізовувались під час партнерської взаємодії закладу вищої освіти і підприємства-стейкхолдера: конкурс бізнес-планів; участь представників підприємства-стейкхолдера в позааудиторних виховних заходах, участь у роботі науково-методичного семінару; «День кар'єри» і «Ярмарок вакансій»; організація науково-дослідної роботи магістрантів з актуальних для підприємств-стейкхолдерів тем, результатом якої ставали захисти випускних кваліфікаційних робіт, публікації статей, виступи на конференціях, організованих учасниками партнерської взаємодії та ін. Всі заходи були спрямовані на формування емоційного, когнітивного і поведінкового компонентів ціннісного ставлення до майбутньої професійної діяльності.

Таким чином, взаємодія закладу вищої освіти та роботодавця-стейкхолдера, здійснювалася з урахуванням розробленої нами структурно-функціональної моделі та сукупності організаційно-педагогічних умов її ефективної реалізації й передбачала включення магістрантів закладу вищої освіти у партнерську взаємодію, спрямовану на підвищення якості їх професійної підготовки. Необхідність і достатність реалізованих організаційно-педагогічних умов забезпечена їх теоретичним обґрунтуванням, адекватним змистовим наповненням, а також успішною практичною реалізацією.

Аналіз результатів підсумкового зрізу на формувальному етапі показав, що в експериментальних групах переважають магістранти з високим рівнем якості професійної підготовки за всіма виділеними критеріями: мотиваційно-ціннісному – 59,11 % магістрантів, когнітивному – 59,11 %, особистісному – 57,81 %, діяльнісному – 60,63 %. Для магістрантів із високим рівнем сформованості мотиваційно-ціннісного критерію характерні позитивні емоції щодо навчальної та практичної діяльності, виражене ціннісне ставлення до професійної діяльності за фахом, чітке усвідомлення своїх професійних перспектив, які вони пов'язують із майбутньою економічною діяльністю. Магістранти із високим рівнем сформованості когнітивного критерію мають сукупність професійних знань, умінь та компетентностей, достатніх для ефективного виконання професійної діяльності, у них виявлено глибокі та міцні знання з освітніх компонентів, набули компетентностей щодо більшості економічних операцій відповідно фаху, переважають відмінні оцінки за контрольні завдання та іспити. У магістрантів із високим рівнем сформованості особистісного критерію представлені: адекватне оцінювання своїх можливостей під час виробничої практики, впев-

неність в її результативності, критична оцінка результатів, раціональна та організована поведінка. Найвищі результати зафіксовані у магістрантів експериментальних груп по діяльнісному критерію. Для таких магістрантів характерна висока якість виконання навчально-практичних завдань, застосування набутих теоретичних знань і умінь у практиці професійної діяльності, висока якість виконання завдань. Потенційні роботодавці від підприємств-стейкхолдерів високо оцінили їх практичний потенціал та відзначили, що із задоволенням приймуть таких випускників-магістрантів на роботу.

У контрольних групах у більшості магістрантів (56–60 %) зафіксовано середній рівень сформованості всіх виявлених нами критеріїв. Тривожним фактом є те, що у 22 % магістрантів зберігся достатній рівень якості підготовки. Для таких студентів характерно індиферентне відношення до навчальної та практичної діяльності, вони не усвідомлюють свою професійну роль, їх знань і умінь недостатньо для успішного виконання професійної діяльності, у них переважає низька самооцінка своїх можливостей у практичній діяльності за фахом, виконання практичних завдань викликають у них труднощі, характерною є низька якість виконання економічних операцій тощо. Дані групи магістрантів у перспективі з великою часткою ймовірності буде відчувати серйозні проблеми із працевлаштуванням за фахом.

Порівняння отриманих результатів з результатами у інших дослідженнях. Узагальнюючи викладене вище, можна констатувати, що реалізована нами модель партнерської взаємодії здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти ат підприємства-стейкхолдера, а також виокремлені організаційно-педагогічні умови забезпечення реалізації моделі, безсумнівно, позитивно позначилися на якості професійної підготовки майбутніх економістів. Аналізуючи дані експериментального дослідження, ми виявили, що найбільш інтенсивна позитивна динаміка зареєстрована в групі, де, значна частка студентів суміщувала навчання та безпосередню практичну діяльність за фахом. У цій групі магістрантів із високим рівнем мотиваційно-ціннісного критерію на підсумковому зрізі формувального етапу виявлено на 65,22 % більше, ніж на констатувальному, когнітивного – на 69,57 %, особистісного – на 60,88 %, діяльнісного – на 69,56 %. Подібні зміни підтверджують позитивний вплив, упроваджених нами експериментальних факторів та доцільність введення елементів дуального навчання у професійній підготовці магістрів – майбутніх економістів. У контрольних групах також відзначена позитивна динаміка, але вона не настільки виражена і значна, як в експериментальних групах. У результаті застосування χ^2 -критерію Пірсона ми з'ясували, що між контрольними та експериментальними групами спостерігаються істотні відмінності. Ці результати дозволяють дійти висновку про те, що відмінності в рівнях професійної підготовки магістрантів у експериментальних та контрольних групах не є випадковими, їх спричинила реалізація розробленої нами структурно-функціональної моделі партнерської взаємодії здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та підприємств-стейкхолдерів та сукупність організаційно-педагогічних умов, що забезпечують її ефективне функціонування.

ВИСНОВКИ

Висновки дослідження. Професійна підготовка висококваліфікованого та конкурентоспроможного майбутнього економіста потребує партнерської взаємодії здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та підприємства-стейкхолдера. Розроблена авторська модель спрямована на інтенсифікацію цього процесу, а ефективність її реалізації забезпечена виявленими і обґрунтованими організаційно-педагогічними умовами. Апробація структурно-функціональної моделі партнерської взаємодії здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та підприємства-стейкхолдера за виокремлених організаційно-педагогічних умов включала

реалізацію мотиваційного, організаційно-змістового, діяльнісного і оцінювально-результативного блоків. Результати, отримані на констатувальному етапі, підтвердили припущення щодо переважання достатнього та середнього рівнів розвитку критеріїв оцінки якості професійної підготовки магістрантів – майбутніх економістів. На формувальному етапі педагогічного експерименту експериментально перевірено робочі гіпотези, концептуальні положення, педагогічну систему забезпечення якості професійної підготовки майбутніх економістів шляхом посилення партнерської взаємодії в освітньому процесі здобувачів вищої освіти, закладу вищої освіти та роботодавця-стейкхолдера; апробовано організаційно-педагогічні умови успішного функціонування структурно-функціональної моделі педагогічної системи. Сформована експертна група зафіксувала позитивну динаміку розподілу магістрантів за рівнями якості їх професійної підготовки у всіх експериментальних групах протягом педагогічного експерименту. Зафіксовані результати можуть бути отримані повторно при реалізації розробленої моделі і дотриманні організаційно-педагогічних умов її успішного функціонування.

Перспективи подальших досліджень цього напрямку вбачаємо в апробації структурно-функціональної моделі та організаційно-педагогічних умов її забезпечення в професійній підготовці майбутніх економістів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Грибанова О. Формування соціальної компетентності майбутніх економістів у процесі професійної підготовки в коледжі. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2019. 282 с.
2. Столяренко Т. Л. Формування готовності майбутніх економістів до прогностичної діяльності засобами інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 Харків, 2016. 20 с.
3. Ковальчук Г. О. Теоретико-методичні засади технологій навчання економічних дисциплін в системі неперервної освіти: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.09. Київ, 2016. 38 с.
4. Белкін І. В. Педагогічні умови використання ділових ігор у професійній підготовці менеджерів маркетингових комунікацій у вищих навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 Вінниця, 2017. 258 с.
5. Тимошук Г. В. Формування ціннісного ставлення до професійної діяльності майбутніх економістів у процесі вивчення фахових дисциплін: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 Харків, 2015. 20 с.
6. Ткач Ю. М. Теоретичні і методичні засади фундаменталізації професійної підготовки майбутніх економістів: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2018. 651 с.
7. Кірдан О. П. Результати дослідження стану професійної підготовки майбутніх економістів у системі неперервної освіти . Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи. Вип. 2 / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини [голов. ред. С. В. Совгіра]. Умань: Візаві, 2019. С. 59–66. DOI: <https://doi.org/10.31499/2706-6258.1.2019.178462>
8. Кірдан О. П. Концепція та педагогічна система результат-орієнтованої професійної підготовки майбутніх економістів. *Jurnalul Umanitar Modern*. 2018. № 1. С. 22–27.
9. Штульман Э. А. Специфика методического эксперимента. *Советская педагогика*. 1988. № 3. С. 61–65.
10. Кыверялз А. А. Методы исследований в профессиональной педагогике. Таллин: Валгус, 1980. 335 с.